

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2019. október 21.

NÉMET NYELV

**KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. A dolgozatok javításakor a Javítási-értékelési útmutatótól eltérni nem lehet.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.
4. Minden egyértelmű jelölést el kell fogadni (például aláhúzás helyett karikázást).
5. Ha a tanuló javítja a megoldását és a javítás egyértelmű, akkor elfogadható a jó megoldás.
6. A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyeset pedig eggyessel!

Példa:

11.	0	← helytelen
12.	1	← helyes

7. Az írásbeli vizsgán összesen 117 pont szerezhető. Az egyes vizsgarész-összetevők arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarész-összetevőkben a vizsgapontok száma.

Vizsgarész-összetevő	Vizsgapont
Olvasott szöveg értéke	33
Nyelvhelyesség	18
Hallott szöveg értéke	33
Íráskészség	33
Összesen:	117

Az egyes vizsgarész-összetevőkben a kérdések száma nem egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatokat! A füzetek végén található összesítő táblázatba be kell írnia a tanuló összes megszerzett pontszámát, valamint az átszámítási táblázat segítségével meghatározott vizsgapontokat is (átszámított vizsgapont). Az *Íráskészség* vizsgarészben nincs szükség átszámításra.

Figyelem! Az *Íráskészség* feladatok értékelésében változás történt.

1. feladat:

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **meghaladja a 150 szót**, a *Tartalom* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **40 szónál rövidebb**.

2. feladat:

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **meghaladja a 180 szót**, a *Tartalom* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **50 szónál rövidebb**.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1.

	R	F
0.	X	
1.	X	
2.	X	
3.		X
4.		X
5.	X	
6.		X
7.	X	

2.

0.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
G	A	C	B	E	F	H

Kimarad: D

3.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezeken kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető. A javító tanár a válaszokban előforduló nyelvi hibákat jelölheti, de ez nem kötelező.

(0) *Fett*

14. Salate / Kindermenüs

15. lieben/mögen/essen gern

16. Cheeseburger / Käseburger

17. entscheiden / abstimmen / ihre Meinung äußern

18. auf Twitter / im Internet / auf der Homepage des Unternehmens

19. (aktuell) nicht einführen / verkaufen / anbieten

4.

0.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
G	C	H	D	B	E	A

Kimarad: F

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 25 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18
13	17

Feladatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	8
5	7
4	5
3	4
2	3
1	1
0	0

Források

1. <https://www.duda.news/koeln/kinderbands/>
2. <https://www.yaez.de/schule/schuelersprecher-sein-das-amt-ist-mein-hobby-geworden/>
3. <https://www.stern.de/genuss/essen/mcdonald-s-fragt-eltern-nach-meinung-und-aendert-inhalt-vom-happy-meal-8145734.html>
4. <https://www.yaez.de/schule/pfand-drauf-flaschen-sammeln-fuer-den-guten-zweck/>

NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el.

Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha köztük van a jó megoldás.

1.

0. B) *vollem*

1. C) nach

2. D) darüber

3. C) der

4. A) gefährliche

5. D) um

6. C) in

7. C) sondern

8. B) mit

2.

0.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
C	G	K	D	M	H	F	B

Kimarad: A, E, I, L

3.

0.	16.	17.	18.	19.	20.
G	A	C	F	B	E

Kimarad: D

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 20 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
20	18
19	17
18	16
17	15
16	14
15	14
14	13
13	12
12	11
11	10

Feladatpont	Vizsgapont
10	9
9	8
8	7
7	6
6	5
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1
0	0

Források

1. <http://news4kids.de/wissen/kultur/article/j-r-r-tolkien-ein-leben-fur-die-sprache>
2. http://www.kruschel.de/wissen/welt-des-wissens/Weg_mit_dem_Smartphone_ich_bin_wichtiger_18867894.htm
3. http://www.kruschel.de/nachrichten/Einen_Tag_arbeiten_und_Kindern_in_Afrika_helfen_18864691.htm

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a variánsok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető. A javító tanár a válaszokban előforduló nyelvi hibákat jelölheti, de ez nem kötelező.

0. zwei

1. nicht im Wohnzimmer (haben)
2. der / ihrer Mutter
3. „Gilmore Girls“ / die Nachrichten / einen Film
4. (sehr) selten Streit / keinen Streit
5. beim Essen
6. nicht gern fernsehen / Dokumentationen / Nachrichten

2.

	R	F
0.	X	
7.	X	
8.		X
9.	X	
10.	X	
11.		X
12.		X
13.	X	

3.

0. *schon im Kindergarten*

14. (neue) Schulhefte
15. (Kunststoff) verrottet nicht / wird verbrannt / (Aus Kunststoff können) Giftstoffe in die Luft / ins Grundwasser (gelangen)
16. Milch in (Mehrweg)flaschen / nicht in Milchtüten kaufen / Verpackungsmüll sparen
17. Wertstoffe können recycelt werden / recyceln / Recycling
18. (die Flasche) mit dem Grünen Punkt
19. es gibt (je nach Wohnort) unterschiedliche Methoden / es ist kompliziert
20. mit Maschinen / Sortieranlagen

SZÖVEGEK

*A transzkripció megegyezik az elhangzó autentikus szöveggel,
megtartva az élő beszéd minden jellemzőjét.*

1.

Fernsehen

Ja, Julia, wie steht's bei dir mit Fernsehen?

Also, wir haben zu Hause zwei Fernseher, einen im Wohnzimmer und einen in meinem Zimmer. Und ich habe den Fernseher bekommen, weil ich einen Videorekorder haben wollte. Und mein Vater wollte aber keinen im Wohnzimmer haben und dann habe ich einen eigenen Fernseher bekommen.

Aber den benütze ich nur ... eigentlich nur selten, weil ich grundsätzlich nicht viel fernschaue, sondern nur bestimmte Sendungen und zwar mit meiner Mutter zusammen. Also, wir schauen dann zusammen immer „Gilmore Girls“, wenn sie ... wenn sie kommen. Und wir schauen die Nachrichten am Abend und hin und wieder mal einen Film. Aber meistens einigen wir uns ganz gut, also es gibt... zwischen meiner Mutter und mir gibt es sehr, sehr selten Streit. Aber mein Vater hat einen ganz anderen Geschmack, und wenn mein Vater da ist, dann gibt's eigentlich meistens Streit, weil er die Sendungen grundsätzlich nicht sehen will, die wir sehen wollen.

Und außerdem gibt es hin und wieder Streit, wenn jemand beim Essen fernschauen will, weil das eigentlich nicht gemacht wird. Also, das sieht meine Mutter ganz ungern.

Und was ... was schaut sich dein Vater gerne an?

Mein Vater schaut am liebsten, wenn, Dokumentationen, aber eigentlich schaut er grundsätzlich nicht gern fern. Und deswegen ist er meistens nicht einverstanden, wenn wir irgendetwas anderes anschauen wollen als die Nachrichten.

Tja, danke schön.

2.

Interview mit einer Kita-Erzieherin

Wir wollen heute den Beruf Erzieherin vorstellen. Wir sind heute auf dem Weg zum Kindergarten, um eine Erzieherin zu interviewen. Da unsere Interviewpartnerin anonym bleiben möchte, nennen wir sie Frau XY. Hallo!

Hallo ich bin Frau XY. Nach der Schule habe ich Facharbeiter für Textiltechnik gelernt, aber da mein Interesse immer schon den Kindern galt, wollte ich Erzieherin werden und somit arbeite ich jetzt als staatlich anerkannte Erzieherin in einer Kita.

O.K. Kommen wir nun zur ersten Frage. Was macht Ihnen am meisten Spaß in Ihrem Beruf?

Mich mit den Kindern zu beschäftigen, macht mir am meisten Spaß, mit ihnen zu lachen und sie im Alltag in allen Bereichen zu unterstützen.

Und wie lange dauert die Ausbildung?

Die dauert so circa drei Jahre.

Und wie lange arbeiten Sie schon in diesem Beruf?

Hmm, muss ich mal überlegen. Wenn ich die Ausbildung mitrechne, dann sind es schon achtundzwanzig Jahre.

Und wie viele Kinder haben Sie in einer Gruppe?

Circa siebzehn bis zwanzig. Aber ich nicht alleine, wir sind dann zu zweit in der Gruppe.

Wie gehen Sie mit Kinderlärm um?

Ja, Kinder, Kinder müssen laut sein. Und sie sind auch laut. Aber man achtet eben im Alltag schon auf den Lärmpegel, damit sich auch jeder wohlfühlen kann.

Gibt es Tage, wo sie keine Lust auf Kinderlärm haben?

Selten, aber die Tage gibt es auch, wenn man sich selber nicht so wohl fühlt.

Wie viele Mitarbeiter hat Ihre Einrichtung?

Wir sind so circa dreißig Kollegen, dann haben wir noch Hausmeister und auch noch Reinigungspersonal und Küchenpersonal.

Wie viel verdienen Sie in Ihrem Job?

Das ist eine schwierige Frage, das kann man nicht so verallgemeinern. Wir werden nach Tarif bezahlt, je nachdem auch, wie lange man schon in diesem Job arbeitet, aber es sieht immer ganz gut auf dem Konto aus.

Wie viele Urlaubstage haben Sie im Jahr?

Ich bekomme dreißig Tage im Jahr.

O.K. Dann sind wir auch schon bei der letzten Frage. Wie viele Stunden arbeiten sie am Tag?

Ich arbeite so circa sechs bis acht Stunden am Tag.

O.K. Danke schön, Frau XY, für das Interview!

Bitte schön.

3.**Wertvoller Müll**

Müll wird getrennt! Das ist eine Selbstverständlichkeit, zumindest in Deutschland. Kinder lernen schon im Kindergarten, dass Papier und Glas nicht in die Mülltonne gehören. Denn es sind Wertstoffe und sie können wiederverwertet werden. Ein anderes Wort dafür ist Recycling: Altes Glas wird eingeschmolzen und zu neuen Flaschen verarbeitet – aus alten Zeitungen entstehen neue Schulhefte.

Die Idee der Wiederverwertung ist nicht neu: Früher zogen Lumpen- und Schrotthändler mit Karren durch die Straßen und sammelten Stoffreste, Papier und Metall. Seit es Verpackungen aus Kunststoff gibt und immer mehr Wegwerfprodukte gekauft werden, ist Müll zu einem Umweltproblem geworden. Kunststoff verrottet nämlich nicht. Er muss verbrannt oder auf Mülldeponien gelagert werden. Dadurch können Giftstoffe in die Luft und ins Grundwasser gelangen.

Deshalb ist es wichtig, selbst möglichst wenig Müll zu produzieren. Das fängt schon beim Einkauf an: Wer Milch in Mehrwegflaschen statt Milchtüten kauft, hat Verpackungsmüll gespart. Und wer zuhause seinen Müll trennt, hilft, dass möglichst viele Wertstoffe recycelt werden können.

Doch die Mülltrennung ist nicht immer einfach: So gehört die eine Shampooflasche in den Gelben Sack – die nächste nicht. Obwohl beide aus demselben Material bestehen und beide recycelt werden können. Der Grund: Nicht alle Shampooflaschen sind mit dem Grünen Punkt gekennzeichnet und nur diese Verpackungen werden im Gelben Sack gesammelt. Der Grüne Punkt sagt nämlich nichts darüber aus, ob das Material recycelt werden kann, sondern wer sich um die Entsorgung kümmert.

Auch beim Altpapier unterscheiden sich die Methoden. Je nach Wohnort gibt es Blaue Tonnen, Papiercontainer oder -sammlungen. Dazu kommen Sammelstellen für Kork und Elektrogeräte. Wer alles richtig machen möchte, muss sich also erst mal schlau machen. Wäre die Mülltrennung weniger kompliziert, könnte viel mehr Müll recycelt werden, sagen Experten. Deshalb wird schon jetzt in einigen Orten eine neue Idee ausprobiert: Alle Wertstoffe werden in einer Tonne gesammelt. Die Feinarbeit wird den Maschinen in den Sortieranlagen überlassen, die die verschiedenen Wertstoffe erkennen können und sauber voneinander trennen.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 20 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
20	33
19	32
18	30
17	28
16	26
15	25
14	23
13	22
12	20
11	18

Feladatpont	Vizsgapont
10	17
9	15
8	14
7	12
6	10
5	9
4	7
3	5
2	4
1	2
0	0

Források:

- <https://www.audio-lingua.eu/spip.php?article3148>
- <http://youwipod.de/wp-content/uploads/Erzieherin-Pauline-Melissa.mp3>
- www.kindernetz.de/infonet/technikundumwelt/energie-umwelt/recycling/-/id=60850/nid=60850/did=119396/1vel52p/index.html

ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Az eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szöveggörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
 2. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
 3. A dolgozatban a hibákat jelölni kell. A Javítási-értékelési útmutatóban megadott javítási jelrendszer használata nem kötelező, de célszerű.
 4. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
 5. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. (Erről pontos tájékoztatást nyújt az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V.24.) OM rendelet D) 1. pontjához készült Nyelvtani szerkezetek és szókincs című segédlet, amely az Oktatási Hivatal honlapján a 2017. május-júniusi érettségi vizsgák nyilvánosságra hozott anyagai között található). Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
 6. A helyesírási szabályok legutóbbi módosítása szerint esetenként kétféle alak is elfogadható: pl. kennenlernen (ajánlott írásmód) – kennen lernen (alternatív írásmód). Ld. Duden.
 7. **Figyelem!** A „nullázási szabály” a két feladatban **megegyezik!** Amennyiben az első vagy a második feladatban a dolgozat a *Tartalom* értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor a többi szempont alapján is 0 pontot kell rá adni. A két feladat értékelése egymástól független. Tehát ha a dolgozatot a fenti szabály miatt lenullázza az egyik feladatban, akkor a másik feladat értékelése nem lesz automatikusan 0 pont!
 8. **Figyelem!**
 1. feladat:
Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **megaladja a 150 szót**, a *Tartalom* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.
A *Tartalom* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **40 szónál rövidebb**.
 2. feladat:
Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **megaladja a 180 szót**, a *Tartalom* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.
A *Tartalom* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **50 szónál rövidebb**.
-

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom	4 pont
Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás	4 pont
Szókincs, kifejezésmód	4 pont
Nyelvtan, helyesírás	4 pont
Összesen	16 pont

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom* szempont alapján 0 pontos, akkor a többi értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek, és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg.

Érdeklődő típusú levél (e-mail) esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál.

Ugyanígy kell eljárni a segédanyagból átvett szövegrészek esetében is, azaz a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészeket nem lehet értékelni. Az ilyen típusú hibákat továbbá figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át, és jó nyelvi környezetben használ.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

A szöveg hossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Figyelem!

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme meghaladja a **150** szót, a **Tartalom** szempontnál az adható pontszámból 1 pontot le kell vonni.

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).
- a vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme és stílusa megfelel-e a címzetthez való viszonyoknak, a közlési szándéknak és a szövegfajtának,
- a szöveg az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti-e.

E szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a vizsgázó által tárgyalt szempontok alapján kell megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az „ich“ személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott szövegről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

A vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme, stílusa megfelelő, ha a szövegfajta (levél, e-mail, személyes üzenet) jellemzőinek figyelembevételével a szerző a címzetthez való feltételezett viszonyának és a közlési szándékának megfelelően fogalmaz. 0 pont jár akkor, ha a vizsgázó nem veszi figyelembe a fentiek szerinti kommunikáció alapszabályait, pl. formális szövegben **csak** tegező mondatokat ír, vagy fordítva: barátoknak címzett szövegben a formális magázás szabályait követi.

Itt kell értékelni az adott szövegfajta (levél, e-mail) formai jegyeinek megfelelőségét is. Ha a szövegalkotás és hangnem szempontjai szerint a dolgozat besorolható valamely szintbe, illetve sávba, de a szövegfajtahoz a feladat szerint szükséges záró formai jegyek (elköszönés és/vagy aláírás) nem felelnek meg a szintleírásban közölteknek, az összevont szempont szerint a dolgozat egy ponttal kevesebbet ér: 4 pont helyett 3-at, 3 pont helyett 2-t és 2 helyett 1 pontot. Ha a vizsgázó a dolgozatára a szövegszerűség és a gondolatmenet bizonytalanságai ellenére ugyan még 1 pontot kaphatna, de nem elfogadhatóak vagy hiányoznak a záró formai elemek, a megoldás e szerint az összevont szempont szerint csak 0 pontot ér.

Még elfogadható az elköszönés és/vagy az aláírás, ha illeszkedik a közlési helyzethez, az elvárt hangnemet nem sérti, és pontatlanul ugyan, de emlékeztet a szokásos formai jegyekre. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Nem felel meg a dolgozat az olvasóban keltett benyomás szempontjából, ha a szövegből a szövegfajtának, -típusnak megfelelő elvárt közlési szándék nem derül ki. Amennyiben pl. a vizsgázó egy **információkérő** levélben (e-mailben, üzenetben) csak információkat közöl, de nem érdeklődik, erre a szempontra 0 pontot kell adni.

Emlékeztetőül néhány példa a helyes megszólításhoz illő helyes elköszönésre:

Helyes megszólítás	Helyes elköszönés
Sehr geehrte Damen und Herren, /! Sehr geehrter Herr ... , /! Sehr geehrte Frau ... , /!	Mit freundlichen Grüßen Mit freundlichem Gruß Freundliche Grüße
Lieber/Liebe...., /! Liebe Freunde , /! Hallo , /! Hallo Peter / Leute / Freunde , /!	Mit (den) besten Grüßen Mit herzlichen Grüßen Herzliche Grüße / Liebe Grüße / Viele Grüße Herzlich(st) Tschüs / Ciao / Bis bald / Servus
	Elfogadható elköszönés
	Mit vielen Grüßen Vielen Dank Ich danke Ihnen im Voraus Mit Hochachtung Hochachtungsvoll Wir antworten auf alle Briefe

Az aláírás akkor helyes, ha az elköszönés alatti sorban van. Néhány példa a helyes aláírásra:

Péter Szabó / Szabó Péter
Péter / Klasse 10 D

Amennyiben az aláírás egy sorban van az elköszönéssel, akkor elfogadhatónak minősül. Nem elfogadható az aláírás abban az esetben, ha ellentmond a levél tartalmának és/vagy hangnemenek.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „bringen“ ige helyett a „holen“ igét), ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezésmód* szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy előljárószót helytelen vonzattal használ (pl. „um+Dativ”), ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél az elkészítés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondatban, az alakban és a helyesírás normáinak. Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a *Szókincs, kifejezésmód* szempontnál.

Értékelési skála (1. feladat)

Az értékelési skála gyakorlati alkalmazását „Az értékelési szempontok részletes kifejtése” magyarázza bővebben.

Tartalom

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó mindhárom irányító szempontot megfelelően kidolgozta. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a harmadikat pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó mindhárom irányító szempontot csak részben tárgyalta. A vizsgázó a kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó legfeljebb csak egy vagy két irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: A vizsgázó más témáról írt. vagy: A létrehozott szöveg nagyon rövid (40 szó alatt van).

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
<i>Szövegalkotás:</i> A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. <i>Hangnem:</i> A szöveg hangneme teljesen megfelel a közlési szándéknak, a címzethez való viszonyoknak, a szövegfajtának. Szükség szerint van helyes elköszönés és aláírás. <i>Benyomás:</i> Az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti. (Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás nem helyes, illetve egyik vagy mindkettő hiányzik, 3 pont adható.)	<i>Szövegalkotás:</i> A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz. <i>Hangnem:</i> A szöveg hangneme nagyjából megfelel a közlési szándéknak, a címzethez való viszonyoknak, a szövegfajtának. Szükség szerint van legalább elfogadható elköszönés és aláírás. <i>Benyomás:</i> Az olvasóban a szerző szándékának nagyjából megfelelő benyomást kelti. (Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás nem elfogadható vagy hiányzik, 3 pont helyett 2 pont, 2 pont helyett 1 pont adható.)	<i>Szövegalkotás:</i> A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés is. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. <i>Hangnem:</i> A szöveg hangneme néhol következtetlenséget mutat. De szükség szerint van legalább elfogadható elköszönés vagy aláírás. <i>Benyomás:</i> Az olvasóban nem mindig a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti. (Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás közül egyik sem elfogadható vagy hiányzik, 0 pont adható.)	<i>Szövegalkotás:</i> A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. Az írásmű annyira rövid, hogy szöveggként nem értékelhető. <i>Hangnem:</i> A szöveg hangneme nem megfelelő. A szükséges elköszönés és aláírás egyike sem elfogadható, vagy mindkettő hiányzik. <i>Benyomás:</i> Az olvasóban nem a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti.

Szókincs, kifejezés mód

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen megnehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgot.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom	5 pont
Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás	4 pont
Szókincs, kifejezésmód	4 pont
Nyelvtan, helyesírás	4 pont
Összesen	17 pont

Amennyiben a dolgozat a Tartalom szempont alapján 0 pontos, akkor a többi értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

A szempont részletes kifejtése lényegében megegyezik az első feladat *Tartalom* szempontjánál leírtakkal.

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál. A segédanyagból átvett szövegrészek esetében úgy kell eljárni, mint az első feladatnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Figyelem!

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme meghaladja a **180** szót, a **Tartalom** szempontnál az adható pontszámból 1 pontot le kell vonni.

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

A szempont részletes kifejtése lényegében megegyezik az első feladat *Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás szempontjánál* leírtakkal.

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).
- a vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme és stílusa megfelel-e a címzethez való viszonyoknak, a közlési szándéknak és a szövegfajtának,
- a szöveg az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti-e.

E szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a vizsgázó által tárgyalt szempontok alapján kell megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az „ich“ személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott szövegről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

A vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme, stílusa megfelelő, ha a szövegfajta (levél, e-mail, személyes üzenet) jellemzőinek figyelembevételével a szerző a címzethez való feltételezett viszonyának és a közlési szándékának megfelelően fogalmaz. 0 pont jár akkor, ha a vizsgázó nem veszi figyelembe a fentiek szerinti kommunikáció alapszabályait, pl. formális szövegben **csak** tegező mondatokat ír, vagy fordítva: barátoknak címzett szövegben a formális magázás szabályait követi.

Itt kell értékelni az adott szövegfajta (levél, e-mail) formai jegyeinek megfelelőségét is. Ha a szövegalkotás és hangnem szempontjai szerint a dolgozat besorolható valamely szintbe, illetve sávba, de a szövegfajtahoz a feladat szerint szükséges záró formai jegyek (elköszönés és/vagy aláírás) nem felelnek meg a szintleírásban közölteknek, az összevont szempont szerint a dolgozat egy ponttal kevesebbet ér: 4 pont helyett 3-at, 3 pont helyett 2-t és 2 helyett 1 pontot. Ha a vizsgázó a dolgozatára a szövegszerűség és a gondolatmenet bizonytalanságai ellenére ugyan még 1 pontot kaphatna, de nem elfogadhatóak vagy hiányoznak a záró formai elemek, a megoldás e szerint az összevont szempont szerint csak 0 pontot ér.

Még elfogadható az elköszönés és/vagy az aláírás, ha illeszkedik a közlési helyzethez, az elvárt hangnemet nem sérti, és pontatlanul ugyan, de emlékeztet a szokásos formai jegyekre. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Nem felel meg a dolgozat az olvasóban keltett benyomás szempontjából, ha a szövegből a szövegfajtának, -típusnak megfelelő elvárt közlési szándék nem derül ki. Amennyiben pl. a **véleményközlést** váró feladathoz írt szövegből kimarad a személyes állásfoglalás, erre a szempontra 0 pontot kell adni.

Szókincs, kifejezésmód valamint Nyelvtan, helyesírás

A részletes útmutatást lásd az első feladatnál.

Értékelési skála (2. feladat)

Az értékelési skála gyakorlati alkalmazását „Az értékelési szempontok részletes kifejtése” magyarázza bővebben.

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a negyediket pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: A vizsgázó legalább három irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalta a többi szempontot. vagy: A vizsgázó két vagy annál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: A vizsgázó más témáról írt. vagy: A létrehozott szöveg nagyon rövid (50 szó alatt van).

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
Szövegalkotás: A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Hangnem: A szöveg hangneme teljesen megfelel a közlési szándéknak, a címzetthez való viszonyoknak, a szövegfajának. Szükség szerint van helyes elköszönés és aláírás. Benyomás: Az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti. (Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás nem helyes, illetve egyik vagy mindkettő hiányzik, 3 pont adható.)	Szövegalkotás: A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Hangnem: A szöveg hangneme nagyjából megfelel a közlési szándéknak, a címzetthez való viszonyoknak, a szövegfajának. Szükség szerint van legalább elfogadható elköszönés és aláírás. Benyomás: Az olvasóban a szerző szándékának nagyjából megfelelő benyomást kelti. (Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás nem elfogadható vagy hiányzik, 3 pont helyett 2 pont, 2 pont helyett 1 pont adható.)	Szövegalkotás: A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés is. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Hangnem: A szöveg hangneme néhol következetlenséget mutat. De szükség szerint van legalább elfogadható elköszönés vagy aláírás. Benyomás: Az olvasóban nem mindig a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti. (Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás közül egyik sem elfogadható vagy hiányzik, 0 pont adható.)	Szövegalkotás: A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. Az írásmű annyira rövid, hogy szöveggént nem értékelhető. Hangnem: A szöveg hangneme nem megfelelő. A szükséges elköszönés és aláírás egyike sem elfogadható, vagy mindkettő hiányzik. Benyomás: Az olvasóban nem a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti.

Szókincs, kifejezésmód

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgot.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.

Ajánlott jelrendszer

Mindkét feladatban:

Az áttekinthetőség érdekében érdemes az egyes szempontokhoz tartozó jeleket egy-egy oszlopban egymás alá írni.

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √ 3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt vagy nyelvi okból nem érthető tartalmi szempont,
- 2– (szám + mínuszjel) = érintett, de nem megfelelően kifejtett tartalmi szempont.

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

Csak a szükséges formai jegyeket kell a lap jobb oldalán található sávban jelölni a következő betűkkel:

Köszönés = K

Aláírás = A

A teljesítés minőségét a következő módon jelöljük:

- Ⓚ (bekarikázott betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
- √A (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,
- K– (betű + mínuszjel) = az adott formai jegy elfogadható.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben a következő jeleket használjuk:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba,

~~~~~

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba.

~~~~~ i

Az ismétlődő hibákat nem kell jelölni a javító sávban.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl → szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

 i

Az ismétlődő hibákat nem jelöljük a javító sávban.